19. Якая літара ў беларускім алфавіце стаіць перад *ў*?

А) х. **Б)** ц. **В)** у. **Г)** ф. **Д)** ы.

20. Прачытайце ўважліва верш Я. Коласа “На лузе”. Колькі [о] у словах твора?

Ветрык краскі чуць калыша,
Травы шалясцяць.
Луг зялёны жыццём дыша,
Конікі трашчаць.

У лозах шчэбет не сціхае,
Шум стаіць і свіст.
У яркім бляску спачывае
На ракіце ліст.

А) 0. **Б)** 2. **В)** 3. **Г)** 4. **Д)** 5.

21. У якіх словах з дадзеных на месцы пропуску неабходна напісаць мяккі знак?

1) іл..дзіна; 2) дз..веры; 3) ц..мянасць; 4) узмор..е.

А) ва ўсіх словах. **Б)** няма патрэбных варыянтаў. **В)** 1, 3.
Г) 2, 4. **Д)** 3, 4.

22. Вызначце правільны запіс прыметніка ў словазлучэнні.

1) феірычнае відовішча; 2) фіерычнае відовішча; 3) фіярычнае відовішча; 4) феярычнае відовішча; 5) феерычнае відовішча.

А) 1. **Б)** 2. **В)** 3. **Г)** 4. **Д)** 5.

23. Як называліся ў народзе песні, што спяваліся падчас гукання вясны?

1) забаўлянкі; 2) пацешкі; 3) вяснянкі; 4) гулянкі; 5) песенькі.

А) 1. **Б)** 2. **В)** 3. **Г)** 4. **Д)** 5.

24. Старажытныя беларускія гарады былі буйнымі цэнтрамі рамяства. Археолагі падлічылі, што ў Полацку, напрыклад, жылі майстры больш чым шасцідзесяці спецыяльнасцей: ганчары, бондары, шаўцы, меднікі і інш. Як называўся майстар, які рабіў грабяні, гузікі, шахматныя фігуры?

1) замочнік; 2) збройнік; 3) гарбар; 4) жарнасек; 5) касцярэз.

А) 1. **Б)** 2. **В)** 3. **Г)** 4. **Д)** 5.

Конкурс арганізаваны і праводзіцца Грамадскім аб’яднаннем «Беларуская асацыяцыя «Конкурс» сумесна з Акадэміяй паслядыпломнай адукацыі пад эгідай Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь.
220045, г. Мінск, вул. Яна Чачота, 16 тэл. (017) 372 36 17, 372 36 23
e-mail: info@bakonkurs.by http://www.bakonkurs.by/
ГА «БА «Конкурс». Заказ 13. Тыраж 28500 экз. г. Мінск. 2016 г.

Конкурс па беларускай мове «БУСЛІК-2016»

Чацвер, 18 лютага 2016 года

- працягласць работы над заданнем 1 гадзіна 15 хвілін;
- карыстацца падручнікамі, канспектамі, справачнай літаратурай і электроннымі сродкамі забараняецца;
- кожны правільны адказ адзначаецца трыма, чатырма ці пяццю баламі; колькасць балаў, якія атрымлівае ўдзельнік, адказваючы на пытанне правільна, вызначаецца складанасцю пытання (8 лягчэйшых пытанняў – па 3 балы, 8 найбольш складаных – па 5 балаў, астатнія 8 – па 4 балы); складанасць пытання вызначаецца па колькасці ўдзельнікаў, якія правільна на яго адказалі;
- няправільны адказ адзначаецца чвэрцю балаў, прадугледжаных за дадзенае пытанне, і залічваецца са знакам «мінус», у той час, як не даўшы адказу, удзельнік захоўвае раней набраныя балы;
- на кожнае пытанне маецца толькі адзін правільны адказ;
- на старце ўдзельнік атрымлівае авансам 24 балы;
- максімальная колькасць балаў, якую можа атрымаць удзельнік конкурсу, – 120, аднак аўтары задання не прадугледжваюць яго поўнага выканання ўдзельнікамі. У заданне гульні-конкурсу ўключаны пытанні, веды пра якія не прадугледжаны школьнай праграмай;
- самастойная і сумленная работа над заданнем – галоўнае патрабаванне арганізатараў да ўдзельнікаў конкурсу; пры парушэнні гэтых патрабаванняў удзельнікі могуць быць дыскваліфікаваны;
- пасля заканчэння конкурсу лісток з заданнем застаецца ўдзельніку;
- вынікі ўдзельнікаў размяшчаюцца на сайце http://www.bakonkurs.by/ праз 1-1,5 месяцы пасля правядзення конкурсу.

Заданне для вучняў 3-4 класаў

1. Прачытайце ўважліва вершаваныя радкі В. Гардзея. Колькі слоў ужыта ў творы, якія маюць толькі тры склады?

Дарогі, гасцінцы, сцяжыны
На захад бягуць і на ўсход.
І ўсюды прасторы Айчыны,
І ўсюды жыве мой народ.

А) 4. **Б)** 5. **В)** 6. **Г)** 7. **Д)** 8.

2. Адзначце правільны адпаведнік у беларускай мове рускага слова *деревня*.

А) сяло. **Б)** засценак. **В)** пасёлак. **Г)** дзярэўня. **Д)** вёска.

3. Падлічыце, колькі слоў у дадзеным сказе.

Надціхіміпаляміўстаезалацістаязара.

А) 4. **Б)** 5. **В)** 6. **Г)** 7. **Д)** 8.

4. Пра каго расказаў М. Пазнякоў у вершаваных радках?

Працаўніца шчыравала,
Мех арэхаў назбірала.
І грыбоў шмат насушыла,
Спелых шышак нанасіла.
Пахавала ўсё ў дупло,
Каб зімой на стол было.

А) пра куніцу. **Б)** пра лісу. **В)** пра выдру.
Г) пра вавёрку. **Д)** пра мыш.

5. Маша, Янка і Антось атрымалі заданне выпісаць словы, у якіх на месцы пропуску неабходна напісаць літару ***з***.

Маша выпісала словы *сувязь, прозьба, звузіць*.
Янка – *завязь, казьба, збіраць*.
Антось – *дробязь, разьба, збегчы*.

Хто з вучняў правільна выканаў усё заданне?
А) усе вучні. **Б)** Маша і Янка. **В)** Маша. **Г)** Янка. **Д)** Антось.

6. Падлічыце, колькі назоўнікаў у сказе.
Вада ў рэчцы была халодная, як лёд, і чыстая, як раса.
А) 1. **Б)** 2. **В)** 3. **Г)** 4. **Д)** 5.

7. Знайдзіце “лішняе” слова ў радзе:
спявак, шпак, мастак, паэт.
А) няма “лішняга” слова. **Б)** спявак. **В)** шпак. **Г)** мастак. **Д)** паэт.

8. У народзе здаўна існуе прыкмета надвор’я:
Рыбы выскакваюць з вады і ловяць мошак – на … .
А) мароз. **Б)** дождж. **В)** сонца. **Г)** добры ўлоў. **Д)** ураджай.

9. Адгадайце вершаваную загадку М. Маляўкі, узнавіўшы з “рассыпаных” складоў слова-адгадку.

Блакітнае акно,
Пакажа ўсё яно.
Захочаш – калі ласка,
Табе пакажа казку.

А) ё, ды, ра. **Б)** зар, тэ, ві, ле. **В)** га, кні.
Г) атр, тэ, на, кі. **Д)** ча, ле, да, ра, тэ, пе.

10. Вызначце, якое слова не з’яўляецца гароднінай:
морква, парэчкі, радыска, гарбуз.
А) няма патрэбнага варыянта. **Б)** морква. **В)** парэчкі.
Г) радыска. **Д)** гарбуз.

11. Прачытайце ўважліва вершаваныя радкі Янкі Журбы.

Бор сустрэў нас, як сяброў,
Даў па кошыку грыбоў:
Сыраежак, маслякоў,
І апенек, і груздоў,
І лісічак, і рыжкоў,
А найбольш – баравікоў.

Падлічыце, колькі назваў грыбоў ужыта ў творы.
А) 4. **Б)** 5. **В)** 6. **Г)** 7. **Д)** 8.

12. Колькі агульных назоўнікаў можна скласці са складоў *ка, за, ва, са*?
А) 4. **Б)** 5. **В)** 6. **Г)** 7. **Д)** 8.

13. Дадзены прыметнікі *бáцькаў, бáцькаўскі, бацькóўскі*. Якое слова мае значэнне *‘звязаны з бацькаўшчынай, радзімай’*?
А) усе словы. **Б)** няма патрэбнага варыянта. **В)** бáцькаў.
Г) бáцькаўскі. **Д)** бацькóўскі.

14. Выберыце з дадзеных слова(-ы), у якім(-іх) на месцы пропуску неабходна напісаць літару ***о***:
1) к..рова; 2) ж..луд; 3) р..жок.
А) усе словы. **Б)** няма патрэбных варыянтаў. **В)** 1, 3. **Г)** 2. **Д)** 3.

15. Якія словы з дадзеных правільна падзелены для пераносу?
1) птуш-ка; 2) раскры-ць; 3) дзяцін-ства.
А) усе словы. **Б)** няма патрэбных варыянтаў. **В)** 1, 2.
Г) 2, 3. **Д)** 1, 3.

16. Колькі назоўнікаў у форме назоўнага склону ўжыта ў вершаваных радках В. Вярбы?

Белыя бярозы спалі на ўзлеску,
А сваю галоўку ўзняла пралеска.
Тоненькую ножку з-пад пярыны белай
На зямлю пралеска ставіла нясмела.

А) 2. **Б)** 3. **В)** 5. **Г)** 6. **Д)** 8.

17. Пасля якіх літар у словах не пішацца апостраф?
1) й; 2) д; 3) ў; 4) б.
А) пасля ўсіх дадзеных літар. **Б)** 1, 3. **В)** 2, 3. **Г)** 2, 4. **Д)** 3, 4.

18. *Разынкі* – гэта сушаныя ягады … .
А) ажын. **Б)** трускалак. **В)** вішань. **Г)** вінаграду. **Д)** журавін.